

Matematicko-fyzikálny časopis

Robert Šulka

O izomorfizme topologických grupoidov

Matematicko-fyzikálny časopis, Vol. 7 (1957), No. 3, 143--157

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/126425>

Terms of use:

© Mathematical Institute of the Slovak Academy of Sciences, 1957

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

O IZOMORFIZME TOPOLOGICKÝCH GRUPOIDOV

ROBERT ŠULKA

Katedra deskriptívnej geometrie Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave

V tomto článku sa budem odvolávať na niektoré vety a definície z článku [3], a preto zachovávam väčšinou aj označenia zo spomenutej práce.

Poznámka 1. Prvky topologického priestoru G budeme označovať $a, b, x, y, z, \dots$, jeho úplný systém okolí Σ a okolia zo Σ budeme označovať $U, V, W, \dots$; prvky rozkladu $[G]$ v G alebo na G budeme označovať $A, B, X, Y, Z, \dots$, úplný systém okolí topologického priestoru $[G]$ budeme označovať Σ^* a okolia zo Σ^* budeme označovať $U^*, V^*, W^*, \dots$; prvky topologického podpriestoru G' topologického priestoru G budeme označovať $a', b', x', y', z', \dots$, jeho úplný systém okolí budeme značiť Σ' a okolia zo Σ' označíme $U', V', W', \dots$. Nech ďalej $G' \sqsubset [G]$ znamená obal podgrupoidu G' v rozklade $[G]$ a $G' \sqcap [G]$ nech znamená prenik podgrupoidu G' s rozkladom $[G]$ (pozri [1]). Prvky z $G' \sqsubset [G]$ označme $A_1, B_1, X_1, Y_1, Z_1, \dots$ a prvky z $G' \sqcap [G]$ označme $A_2, B_2, X_2, Y_2, Z_2, \dots$.

Nech G je topologický priestor. Nech $[G]$ je topologický rozklad v G (pozri [3]) a G' taká podmnožina v G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $U^* \in \Sigma^*$ je také, že $\bigcup_{X \in U^*} X \cap G' \neq \emptyset$. Označme U_1 množinu všetkých tried $X_1 = X \in U^*$, pre ktoré $X \cap G' \neq \emptyset$. Systém všetkých takýchto množín U_1 budeme značiť Σ_1 .

Nech G je topologický priestor. Nech $[G]$ je rozklad v G , G' taký topologický podpriestor priestoru G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$ a $G' \sqcap [G]$ nech je topologickým rozkladom v G' . Nech $U' \in \Sigma'$. Označme U_2 množinu všetkých tried $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$, pre ktoré $X \in [G]$ a $X \cap U' = X_2 \cap U' \neq \emptyset$. Systém všetkých takýchto množín U_2 budeme značiť Σ_2 .

Nech G je topologický priestor. Nech $[G]$ je rozklad v G , G' taký topologický podpriestor priestoru G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$ a $G' \sqcap [G]$ nech je topologickým rozkladom v G' . Nech $U' \in \Sigma'$. Označme U_1^0 množinu všetkých tried $X_1 = X \in [G]$, pre ktoré $X \cap U' \neq \emptyset$. Systém všetkých takýchto množín U_1^0 budeme značiť Σ_1^0 .

Nech G je topologický priestor. Nech $[G]$ je topologický rozklad v G a G' taká podmnožina v G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $U^* \in \Sigma^*$, $\bigcup_{X \in U^*} X \cap G' \neq \emptyset$. Označme U_1^0

množinu všetkých tried X_2 , pre ktoré $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$ a $X \in U^*$. Systém všetkých takýchto množín U_2^0 budeme značiť Σ_2^0 .

Veta 1. *Nech G je topologický priestor, $[G]$ rozklad v G a G' taký podpriestor topologického priestoru G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $G' \cap [G]$ je topologický rozklad*

v G' . Potom $G' \cap [G]$ je topologickým priestorom pri úplnom systéme okoli Σ_2 .

Dôkaz vyplýva priamo z [3] vety 3.

Veta 2. *Nech G je topologický grupoid, $[G]$ rozklad v G a G' taký topologický podgrupoid topologického grupoidu G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $G' \cap [G]$ je vy-*

tvárajúci topologický rozklad v G' . Potom $G' \cap [G]$ je topologickým grupoidom pri úplnom systéme okoli Σ_2 . (Dokonca je topologickým faktoroidom.)

Dôkaz vyplýva priamo z [3] vety 6.

Veta 3. *Nech G je topologický grupoid, $[G]$ rozklad v G a G' taký topologický podgrupoid topologického grupoidu G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $G' \subset [G]$ je vy-*

tvárajúci rozklad v G a $G' \cap [G]$ nech je topologickým rozkladom v G' . Potom $G' \subset [G]$ je topologickým grupoidom pri úplnom systéme okoli Σ_1^0 .

Dôkaz.

1. Je známe, že $G' \subset [G]$ je grupoidom (pozri [1]). Pritom pre každú triedu $X_1 \in G' \subset [G]$ existuje taká trieda $X_2 \in G' \cap [G]$, že platí $X_2 = X_1 \cap G' \neq \emptyset$ a tiež naopak ku každej triede $X_2 \in G' \cap [G]$ existuje taká trieda $X_1 \in G' \subset [G]$, že $X_2 = X_1 \cap G' \neq \emptyset$.

2. Ďalej dokážeme, že Σ_1^0 je úplným systémom okoli v $G' \subset [G]$ a teda, že $G' \subset [G]$ je topologickým priestorom.

Nech A_1 a B_1 sú ľubovoľné dve triedy z $G' \subset [G]$. Nech A_2 a B_2 sú tie triedy z $G' \cap [G]$, pre ktoré platí $A_2 = A_1 \cap G'$ a $B_2 = B_1 \cap G'$. Pretože $G' \cap [G]$ je topologický priestor pri úplnom systéme okoli Σ_2 , existuje také okolie U_2 triedy A_2 , že $A_2 \in U_2$, ale $B_2 \notin U_2$. Nech U' je to okolie zo Σ' , že U_2 je práve množinou všetkých tried X_2 , pre ktoré $X_2 \cap U' \neq \emptyset$. Označme teraz U^0 množinu všetkých tých tried $X_1 \in G' \subset [G]$, o ktorých platí $X_2 = X_1 \cap G'$, $X_2 \in U_2$. Potom pre $X_1 \in U_1^0$ je $X_1 \cap U' \neq \emptyset$, pretože $X_1 \supset X_2$ a $X_2 \cap U' \neq \emptyset$. Keď však $X_1 \notin U_1^0$, potom $X_1 \cap G' = X_2 \notin U_2$, a teda $X_2 \cap U' = \emptyset$. Z toho však vyplýva, že aj $X_1 \cap U' = \emptyset$, lebo $U' \subset G'$ a potom $\emptyset = X_2 \cap U' = (X_1 \cap G') \cap U' = X_1 \cap (U' \cap G') = X_1 \cap U'$. To znamená, že $X_1 \cap U' \neq \emptyset$ vtedy a len vtedy, ak $X_1 \in U_1^0$. U_1^0 je preto okolím zo Σ_1^0 . Ďalej, pretože $A_2 \in U_2$, je $A_1 \in U_1^0$ a pretože $B_2 \notin U_2$, je $B_1 \notin U_1^0$.

Nech A_1 je ľubovoľná trieda z $G' \subset [G]$ a U_1^0 a V_1^0 dve jej okolia. Označme A_2 tú triedu z $G' \cap [G]$, pre ktorú je $A_2 = A_1 \cap G'$. Ďalej, nech U' , resp. V' sú také okolia zo Σ' , že U_1^0 , resp. V_1^0 je práve množina všetkých tried X_1 , resp. Y_1 , pre ktoré $X_1 \cap U' \neq \emptyset$, resp. $Y_1 \cap V' \neq \emptyset$. Nech konečne U_2 , resp. V_2 je množina všetkých tých tried X_2 , resp. Y_2 z $G' \cap [G]$, o ktorých platí $X_2 = X_1 \cap G'$, $X_1 \in U_1^0$, resp. $Y_2 = Y_1 \cap G'$, $Y_1 \in V_1^0$. Potom pre všetky $X_2 \in U_2$, resp. všetky

$Y_2 \in V_2$ je $X_2 \cap U' \neq \emptyset$, resp. $Y_2 \cap V' \neq \emptyset$, pretože zo vzťahov $X_1 \cap U' \neq \emptyset$, $X_2 = X_1 \cap G'$, $U' \subset G'$, resp. $Y_1 \cap V' \neq \emptyset$, $Y_2 = Y_1 \cap G'$, $V' \subset G'$ vyplýva $0 \neq X_1 \cap U' = (X_1 \cap U') \cap G' = (X_1 \cap G') \cap U' = X_2 \cap U'$, resp. $0 \neq Y_1 \cap V' = (Y_1 \cap V') \cap G' = (Y_1 \cap G') \cap V' = Y_2 \cap V'$. Keď však $X_2 \in U_2$, resp. $Y_2 \in V_2$, potom $X_1 \cap G' = X_2$, $X_1 \in U_1^0$, resp. $Y_1 \cap G' = Y_2$, $Y_1 \in V_1^0$. Teda $X_1 \cap U' = \emptyset$, resp. $Y_1 \cap V' = \emptyset$, a pretože $X_2 \subset X_1$, resp. $Y_2 \subset Y_1$ tak tiež $X_2 \cap U' = \emptyset$, resp. $Y_2 \cap V' = \emptyset$. To znamená, že $X_2 \cap U' \neq \emptyset$, resp. $Y_2 \cap V' \neq \emptyset$ vtedy a len vtedy, ak $X_2 \in U_2$, resp. $Y_2 \in V_2$, čiže U_2 a V_2 sú okolia zo Σ_2 . Pretože $A_1 \in U_1^0$, $A_1 \in V_1^0$ a $A_2 = A_1 \cap G'$, je $A_2 \in U_2$ a tiež $A_2 \in V_2$. Pretože však $G' \cap [G]$ je topologickým priestorom pri úplnom systéme okolí Σ_2 , existuje také okolie $W_2 \in \Sigma_2$, že $A_2 \in W_2 \subset U_2 \cap V_2$. Nech W' je práve také okolie zo Σ' , že W_2 je množinou všetkých tried $Z_2 \in G' \cap [G]$, pre ktoré $Z_2 \cap W' \neq \emptyset$. Označme W_1^0 množinu všetkých tých tried Z_1 z $G' \cap [G]$, pre ktoré platí $Z_2 = Z_1 \cap G'$, $Z_2 \in W_2$. Pretože $Z_2 \cap W' \neq \emptyset$ a $Z_2 \subset Z_1$ je tiež $Z_1 \cap W' \neq \emptyset$ pre každé $Z_1 \in W_1^0$. Keď $Z_1 \in W_1^0$, potom $Z_2 = Z_1 \cap G'$, ale $Z_2 \notin W_2$. Preto $Z_2 \cap W' = \emptyset$ a z toho ďalej vyplýva, že $Z_1 \cap W' = \emptyset$, pretože $W' \subset G'$, a teda $0 = Z_2 \cap W' = (Z_1 \cap G') \cap W' = Z_1 \cap (G' \cap W') = Z_1 \cap W'$. Z toho vidíme, že $Z_1 \in W_1^0$ vtedy a len vtedy, keď $Z_1 \cap W' \neq \emptyset$ — preto W_1^0 je okolím zo Σ_1^0 . Pretože $A_2 \in W_2$ a $A_2 = A_1 \cap G'$, je $A_1 \in W_1^0$. Treba ešte dokázať, že $W_1^0 \subset U_1^0$ a $W_1^0 \subset V_1^0$. Nech teda $Z_1 \in W_1^0$. Potom $Z_1 \cap G' = Z_2 \in W_2 \subset U_2 \cap V_2$. To znamená, že $Z_1 \cap G' = Z_2 \in U_2$ a tiež $Z_1 \cap G' = Z_2 \in V_2$. Z toho však vyplýva, že $Z_1 \in U_1^0$ a tiež $Z_1 \in V_1^0$ a z toho $W_1^0 \subset U_1^0 \cap V_1^0$.

3. Nakoniec máme dokázať, že ak W_1^0 je ľubovoľné okolie triedy $C_1 = A_1 \circ B_1$ (C_1 je súčinom tried A_1 a B_1), existuje také okolie U_1^0 triedy A_1 a také okolie V_1^0 triedy B_1 , že $U_1^0 \cap V_1^0 \subset W_1^0$. Označme zase $A_2 = A_1 \cap G'$, $B_2 = B_1 \cap G'$, $C_2 = C_1 \cap G'$ a W' také okolie zo Σ' , že W_1^0 je množinou všetkých tried $Z_1 \in G' \cap [G]$, pre ktoré $Z_1 \cap W' \neq \emptyset$. Nech W_2 je množinou všetkých tried Z_2 , pre ktoré platí $Z_2 = Z_1 \cap G'$, $Z_1 \cap W_1^0$. Pretože $Z_1 \cap W' \neq \emptyset$ a $W' \subset G'$, je tiež $Z_1 \cap W' \neq \emptyset$ pre všetky $Z_2 \in W_2$. To vyplýva zo spomenutých vzťahov takto: $0 \neq Z_1 \cap W' = (Z_1 \cap W') \cap G' = (Z_1 \cap G') \cap W' = Z_2 \cap W'$. Keď $Z_2 \in W_2$, potom $Z_2 = Z_1 \cap G'$, ale $Z_1 \notin W_1^0$. Potom $Z_1 \cap W' = \emptyset$, a pretože $Z_2 \subset Z_1$ je tiež $Z_2 \cap W' = \emptyset$. Je teda $Z_2 \cap W' \neq \emptyset$ vtedy a len vtedy, ak $Z_2 \in W_2$, čiže W_2 je okolím zo Σ_2 . Pretože $C_1 \in W_1^0$ a $C_2 = C_1 \cap G'$, je $C_2 \in W_2$. Ďalej zo vzťahov $A_1 \circ B_1 = C_1$, ($A_1 B_1 \subset C_1$), $A_1 \cap G' = A_2$, $B_1 \cap G' = B_2$, $C_1 \cap G' = C_2$, $G' G' \subset G'$ vyplýva, že $A_2 \circ B_2 = C_2$ (trieda C_2 je súčinom tried A_2 a B_2), pretože $A_2 B_2 = (A_1 \cap G') (B_1 \cap G') \subset A_1 B_1 \cap G' \subset C_1 \cap G' = C_2$ (pozri [1]). Teda W_2 je okolím súčinu tried $A_2 \circ B_2$, a pretože $G' \cap [G]$ je topologickým grupoidom pri úplnom systéme okolí Σ_2 , existuje také okolie U_2 triedy A_2 a také okolie V_2 triedy B_2 , že $U_2 \cap V_2 \subset W_2$. Nech U' , resp. V' je také okolie zo Σ' , že U_2 , resp. V_2 je množinou všetkých tried X_2 , resp. Y_2 , pre ktoré platí $X_2 \cap U' \neq \emptyset$, resp. $Y_2 \cap V' \neq \emptyset$. Označme U_1^0 , resp. V_1^0 množinu všetkých tried X_1 , resp. Y_1 , pre ktoré $X_2 = X_1 \cap G'$, $X_2 \in U_2$, resp. $Y_2 = Y_1 \cap G'$, $Y_2 \in V_2$. Potom pre každé

$X_1 \in U_1^0$, resp. $Y_1 \in V_1^0$ je $X_1 \cap U' \neq 0$, resp. $Y_1 \cap V' \neq 0$, pretože to vyplýva zo vzťahov $X_2 \cap U' \neq 0$, $X_2 \subset X_1$, resp. $Y_2 \cap V' \neq 0$, $Y_2 \subset Y_1$. Keď $X_1 \in U_1^0$, resp. $Y_1 \in V_1^0$, potom $X_2 = X_1 \cap G'$, $X_2 \in U_2$, resp. $Y_2 = Y_1 \cap G'$, $Y_2 \in V_2$, teda $X_2 \cap U' = 0$, resp. $X_2 \cap V' = 0$ a z toho ďalej, pretože $U' \subset G'$, resp. $V' \subset G'$ vyplýva $X_1 \cap U' = (X_1 \cap U') \cap G' = (X_1 \cap G') \cap U' = X_2 \cap U' = 0$, resp. $Y_1 \cap V' = (Y_1 \cap V') \cap G' = (Y_1 \cap G') \cap V' = Y_2 \cap V' = 0$. To znamená, že $X_1 \in U_1^0$, resp. $Y_1 \in V_1^0$ vtedy a len vtedy, ak $X_1 \cap U' \neq 0$, resp. $Y_1 \cap V' \neq 0$ — teda U_1^0 a V_1^0 sú okolia zo Σ_1^0 . Pretože $A_2 \in U_2$, $A_2 = A_1 \cap G'$, resp. $B_2 \in V_2$, $B_2 = B_1 \cap G'$, je $A_1 \in U_1^0$, resp. $B_1 \in V_1^0$. Máme ešte dokázať, že $U_1^0 \cap V_1^0 \subset W_1^0$. Nech teda $X_1 \cap Y_1 \in U_1^0 \cap V_1^0$. Pretože $X_1 \in U_1^0$ a $Y_1 \in V_1^0$, je $X_1 \cap G' = X_2 \in U_2$ a $Y_1 \cap G' = Y_2 \in V_2$. Potom však $X_2 \cap Y_2 = Z_2 \in W_2$ a Z_1 pre ktoré platí $Z_2 = Z_1 \cap G'$, $Z_2 \in W_2$, je z W_1^0 . Zo vzťahu $X_2 \cap Y_2 = Z_2$ vyplýva, že $X_2 Y_2 \subset Z_2$ a ďalej, pretože $Z_1 \supset Z_2$, vzťah $Z_1 \supset Z_2 \supset X_2 Y_2 \neq 0$, čiže $Z_1 \supset X_2 Y_2 \neq 0$. Zo vzťahov $X_2 \subset X_1$, $Y_2 \subset Y_1$ zase vyplýva $X_1 Y_1 \supset X_2 Y_2$. Relácia $Z_1 \supset X_2 Y_2 \neq 0$ a $X_1 Y_1 \supset X_2 Y_2$ dávajú $X_1 Y_1 \cap Z_1 \neq 0$, z čoho ďalej vyplýva $X_1 Y_1 \subset Z_1$ a z toho konečne $X_1 \cap Y_1 = Z_1 \in W_1^0$ (pozri [1]), čo sme mali dokázať.

Poznámka 2. Vo vete 2, môžeme podmienku, aby $G' \sqcap [G]$ bol vytvárajúcim rozkladom v G' nahradiť „silnejšou“ podmienkou, aby $G' \sqsubset [G]$, a ebo $[G]$ bol vytvárajúcim rozkladom v G .

Poznámka 3. Vo vete 3, môžeme podmienku, aby $G' \sqsubset [G]$ bol vytvárajúcim rozkladom, nahradiť „silnejšou“ podmienkou, aby $[G]$ bol vytvárajúcim rozkladom.

Keď využijeme tieto poznámky, dostaneme takéto obmeny vety 2 a 3:

Veta 2a. *Nech G je topologický grupoid, $[G]$ vytvárajúci rozklad v G a G' taký topologický podgrupoid topologického grupoidu G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $G' \sqcap [G]$ je topologický rozklad v G' . Potom $G' \sqsubset [G]$ je topologickým grupoidom pri úplnom systéme okoli Σ_2 .*

Veta 3a. *Nech G je topologický grupoid, $[G]$ vytvárajúci rozklad v G a G' taký topologický podgrupoid topologického grupoidu G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $G' \sqcap [G]$ je topologickým rozkladom v G' . Potom $G' \sqsubset [G]$ je topologickým grupoidom pri úplnom systéme okoli Σ_1^0 .*

Definícia 1. *Nech G je topologický grupoid a $[G]$ topologický faktoroid v G . G' nech je taký podgrupoid, že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Topologický grupoid, ktorého prvky sú triedy z $G' \sqsubset [G]$ a ktorého úplný systém okoli je Σ_1 , označme $\mathcal{S}_1$.*

Definícia 2. *Nech $[G]$ je vytvárajúci rozklad v topologickom grupoide G a G' nech je taký topologický podgrupoid topologického grupoidu G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $G' \sqcap [G]$ je topologický rozklad v G' . Topologický grupoid, ktorého prvky sú triedy z $G' \sqcap [G]$ a ktorého úplný systém okoli je Σ_2 , označme $\mathcal{S}_2$.*

Definícia 3. *Nech $[G]$ je vytvárajúci rozklad v topologickom grupoide G*

a G' nech je taký topologický podgrupoid topologického grupoidu G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$.

Nech $G' \sqcap [G]$ je topologickým rozkladom v G' . Topologický grupoid, ktorého prvky sú triedy z $G' \sqcap [G]$ a ktorého úplný systém okolí je Σ_1^0 , označme $\mathcal{G}_1^0$.

Definícia 4. Nech G je topologický grupoid a $[G]$ topologický faktoroid v G . G' nech je taký podgrupoid, že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Topologický grupoid, ktorého prvky sú triedy z $G' \sqcap [G]$ a ktorého úplný systém okolí je Σ_2^0 , označme $\mathcal{G}_2^0$.

Poznámka 4. Existencia topologických grupoidov z definície 1 a 4 bola dokázaná v článku [3].

Skôr ako uvediem niekoľko príkladov, ukážem, že kartézsky súčin $G = G_{(1)} \times G_{(2)}$ dvoch topologických grupoidov $G_{(1)}$ a $G_{(2)}$ je tiež topologickým grupoidom.

Definícia 5. Nech množina G je kartézskym súčynom topologických grupoidov $G_{(1)}$ a $G_{(2)}$. Označme $U = U_{(1)} \times U_{(2)}$, kde $U_{(1)}$ je z úplného systému okolí $\Sigma_{(1)}$ topologického priestoru $G_{(1)}$ a $U_{(2)}$ je z úplného systému okolí $\Sigma_{(2)}$ topologického priestoru $G_{(2)}$. Systém všetkých takýchto množín U označme Σ .

Pomocná veta. Nech G je kartézsky súčin topologických grupoidov $G_{(1)}$ a $G_{(2)}$. Potom G je tiež topologickým grupoidom pri úplnom systéme okolí Σ .

Dôkaz tejto vety je skoro úplne zhodný s dôkazom pre topologické grupy. Násobenie v G definujeme ako pri topologických grupách: súčin dvoch prvkov $a = (x_1, x_2)$ a $b = (\beta_1, \beta_2)$, kde x_1 a β_1 sú z $G_{(1)}$ a x_2 a β_2 sú z $G_{(2)}$, nech je rovný prvku $c = ab = (x_1\beta_1, x_2\beta_2)$. Je známe, že G je topologickým priestorom pri úplnom systéme okolí Σ (pozri [2]). Zostáva dokázať, že ak $c = ab$ je súčynom ľubovoľných dvoch prvkov a a b z G a W je jeho ľubovoľné okolie, existuje také okolie U prvku a a také okolie V prvku b , že $UV \subset W$. Predovšetkým $W = W_{(1)} \times W_{(2)}$, $W_{(1)} \in \Sigma_{(1)}$, $W_{(2)} \in \Sigma_{(2)}$. Prítom $W_{(1)}$ je okolím prvku $x_1\beta_1 \in G_{(1)}$ a $W_{(2)}$ je okolím prvku $x_2\beta_2 \in G_{(2)}$. Pretože $G_{(1)}$ a $G_{(2)}$ sú topologické grupoidy, existujú také okolia $U_{(1)}$ prvku x_1 , $V_{(1)}$ prvku β_1 , $U_{(2)}$ prvku x_2 a $V_{(2)}$ prvku β_2 , že $U_{(1)}V_{(1)} \subset W_{(1)}$ a $U_{(2)}V_{(2)} \subset W_{(2)}$. No $U_{(1)} \times U_{(2)} = U$ je okolím prvku $a = (x_1, x_2)$ a $V_{(1)} \times V_{(2)} = V$ je okolím prvku $b = (\beta_1, \beta_2)$ a platí $UV = (U_{(1)} \times U_{(2)}) (V_{(1)} \times V_{(2)}) = (U_{(1)}V_{(1)}) \times (U_{(2)}V_{(2)}) \subset W_{(1)} \times W_{(2)} = W$.

Príklad 1. Nech $G_{(1)}$ je množina všetkých reálnych čísel $\xi_1 > 0$ a $G_{(2)}$ množina všetkých reálnych čísel $\xi_2 \geq 0$. $G_{(1)}$ je topologickým grupoidom, ak za operáciu násobenia vezmeme obyčajné sčítanie reálnych čísel a za úplný systém okolí $\Sigma_{(1)}$ v $G_{(1)}$ systém všetkých množín $U_{(1)}$, kde $\xi_1 \in U_{(1)}$ vtedy a len vtedy, ak $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1$. $G_{(2)}$ je tiež topologickým grupoidom, ak za operáciu násobenia vezmeme obyčajné sčítanie reálnych čísel a za úplný systém okolí $\Sigma_{(2)}$ v $G_{(2)}$ systém všetkých množín $U_{(2)}$, kde $\xi_2 \in U_{(2)}$ vtedy a len vtedy, ak $0 \leq x_2 < \xi_2 < \beta_2$ a všetkých množín $U_{(2)}$, kde $\xi_2 \in U_{(2)}$ vtedy a len vtedy, ak $0 \leq \xi_2 < \beta_2$. Potom podľa dokázaného je aj $G = G_{(1)} \times G_{(2)}$ topologickým grupoidom. Označme G' množinu všetkých prvkov $a = (x_1, 0)$ z G . Pretože

v $G' ab = (x_1, x_2) (\beta_1, \beta_2) = (x_1 + \beta_1, x_2 + \beta_2)$, je pre a' a b' z G' $a'b' = (x_1, 0) (\beta_1, 0) = (x_1 + \beta_1, 0)$, a teda G' je podgrupoidom grupoidu G . Preto G' je tiež topologickým grupoidom (pozri [3]). Definujme teraz na G rozklad $[G]$ takto: nech množina $X(\xi_1)$ všetkých prvkov $(\xi_1, \xi_2), (\xi_1 + 1, \xi_2), (\xi_1 + 2, \xi_2), \dots$ kde ξ_1 je pevne zvolené číslo z intervalu $(0, 1)$ a ξ_2 prebieha všetky hodnoty väčšie alebo rovné nule, je prvkom rozkladu $[G]$. A a B nech sú dve triedy rozkladu $[G]$, $(x_1 + k, x_2) \in A$ a $(\beta_1 + l, \beta_2) \in B$, $k, l = 0, 1, 2, \dots$. Potom $(x_1 + k, x_2) (\beta_1 + l, \beta_2) = ((x_1 + \beta_1) + (k + l), x_2 + \beta_2) = (\gamma_1 + n, \gamma_2)$, kde $\gamma_1 \in (0, 1)$, $\gamma_2 \geq 0$ a $n = k + l$, keď $x_1 + \beta_1 \leq 1$, resp. $n = k + l + 1$, keď $x_1 + \beta_1 > 1$. Z toho vidieť, že súčin ľubovoľných dvoch prvkov z A a B je vždy prvkom istej triedy C . Rozklad $[G]$ je teda vytvárajúcim rozkladom. Okrem toho ľahko vidieť, že rozklad $[G]$ je topologickým rozkladom v G a že rozklad $G' \cap [G]$ je topologickým rozkladom v G' (pozri [3]). Okoliami z úplného systému okolí Σ' topologického priestoru G' sú množiny prvkov $(\xi_1, 0) \in G'$, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1$. Podľa vety 2a je $\mathcal{O}_2$ tiež topologickým grupoidom. Prvkami tohto topologického grupoidu sú množiny $X_2(\xi_1)$ prvkov $(\xi_1, 0), (\xi_1 + 1, 0), (\xi_1 + 2, 0), \dots$, kde $\xi_1 \in (0, 1)$. Keď $\beta_1 - x_1 \leq 1$, okolie $U_2 \in \Sigma_2$ je buď množinou všetkých takých tried $X_2(\xi_1) = \{(\xi_1, 0), (\xi_1 + 1, 0), \dots\} \in \mathcal{O}_2$, kde $0 \leq \varrho_1 < \xi_1 < \sigma_1 \leq 1$, $\varrho_1 = x_1 - k$, $\sigma_1 = \beta_1 - k$ a k je nezáporné celé číslo, alebo je okolie $U_2 \in \Sigma_2$ množinou všetkých takých tried $X_2(\xi_1) \in \mathcal{O}_2$, kde pre ξ_1 platí niektorý zo vzťahov $0 < \xi_1 < \sigma_1 \leq \varrho_1 < 1$, $\varrho_1 < \xi_1 \leq 1$, pričom $\varrho_1 = x_1 - k$, $\sigma_1 = x_1 - k - 1$ a k je nezáporné celé číslo. Keď $\beta_1 - x_1 > 1$, potom $U_2 = \mathcal{O}_2$.

Príklad 2. Podľa vety 3a je $\mathcal{O}_1^0$ topologickým grupoidom. Prvkami tohto topologického grupoidu sú v našom prípade (keď G, G' a $[G]$ sú topologické grupoidy a rozklad z príkladu 1) všetky triedy $X_1 = X \in [G]$. Keď $\beta_1 - x_1 \leq 1$, okolie $U_1^0 \in \Sigma_1^0$ je buď množinou všetkých takých tried $X_1(\xi_1) = \{(\xi_1, \xi_2), (\xi_1 + 1, \xi_2), \dots\} \in \mathcal{O}_1^0$, kde $0 \leq \varrho_1 < \xi_1 < \sigma_1 \leq 1$, $\varrho_1 = x_1 - k$, $\sigma_1 = \beta_1 - k$ a k je nezáporné celé číslo, alebo je okolie $U_1^0 \in \Sigma_1^0$ množinou všetkých takých tried $X_1(\xi_1) \in \mathcal{O}_1^0$, kde pre ξ_1 platí niektorý zo vzťahov $0 < \xi_1 < \sigma_1 \leq \varrho_1 < 1$, $\varrho_1 < \xi_1 \leq 1$, pričom $\varrho_1 = x_1 - k$, $\sigma_1 = x_1 - k - 1$ a k je nezáporné celé číslo. Keď $\beta_1 - x_1 > 1$, potom $U_1^0 = \mathcal{O}_1^0$.

Príklad 3. Nech $G_{(1)}$ je topologický grupoid z príkladu 1. Nech $G_{(2)}$ je množina všetkých reálnych čísel $\xi_2 \geq 0$. Definujme si v množine $G_{(2)}$ násobenie takto: súčinom dvoch prvkov x_2 a β_2 nech je prvok $x_2 \cdot \beta_2 = \text{Max}(x_2, \beta_2)$. $G_{(2)}$ je pri tomto násobení grupoidom. Nech ďalej $U_{(2)}$ značí množinu všetkých prvkov $\xi_2 \in G_{(2)}$, pre ktoré platí $x_2 < \xi_2 < \beta_2$, $x_2, \beta_2 \in G_{(2)}$, alebo nech $U_{(2)}$ značí množinu všetkých prvkov ξ_2 , pre ktoré $0 \leq \xi_2 < \beta_2$, $\beta_2 \in G_{(2)}$. Potom systém $\Sigma_{(2)}$ všetkých takýchto množín $U_{(2)}$ je úplným systémom okolí a $G_{(2)}$ je pri ňom topologickým priestorom. Dokážeme ešte, že $G_{(2)}$ je topologickým grupoidom. Nech α_2 a β_2 sú dva rôzne prvky z $G_{(2)}$, $\alpha_2 < \beta_2$. Nech $W_{(2)}$ je množina všetkých prvkov ξ_2 , pre ktoré platí $0 \leq \alpha_2 \cdot \beta_2 -$

$\varepsilon_1 \cdot \zeta_2 \cdot \varkappa_2 \cdot \beta_2 + \varepsilon_2$, kde ε_1 a ε_2 sú nejaké kladné reálne čísla ($W_{(2)}$ je teda okolie prvku $\varkappa_2 \cdot \beta_2$). Pretože však $\varkappa_2 < \beta_2$ je $\varkappa_2 \cdot \beta_2 = \beta_2$, a teda $W_{(2)}$ je množinou všetkých prvkov ζ_2 , pre ktoré platí $0 \leq \beta_2 - \varepsilon_1 < \zeta_2 < \beta_2 + \varepsilon_2$. Položme $\varepsilon_3 = \min\left(\beta_2 - \varkappa_2, \varepsilon_1\right)$, za ε_4 zvolíme také kladné reálne číslo, aby $\varkappa_2 - \varepsilon_4 \in G_{(2)}$, ak je $\varkappa_2 > 0$ a ak $\varkappa_2 = 0$, položíme $\varepsilon_4 = 0$. Nech ďalej $U_{(2)}$ je množina všetkých prvkov $\xi_2 \in G_{(2)}$, pre ktoré platí $\varkappa_2 - \varepsilon_4 \leq \xi_2 < \varkappa_2 + \varepsilon_3$ (znamienko rovnosti berieme, iba ak $\varkappa_2 = 0$), a $V_{(2)}$ nech je množina všetkých takých prvkov $\eta_2 \in G_{(2)}$, že $\beta_2 - \varepsilon_3 < \eta_2 < \beta_2 + \varepsilon_2$. Pri tejto voľbe platí $\varkappa_2 - \varepsilon_4 \leq \xi_2 < \varkappa_2 + \varepsilon_3 \leq \beta_2 - \varepsilon_3 < \eta_2 < \beta_2 + \varepsilon_2$ pre všetky $\xi_2 \in U_{(2)}$ a $\eta_2 \in V_{(2)}$, a preto $U_{(2)}V_{(2)} = V_{(2)}$. No $\beta_2 - \varepsilon_3 \geq \beta_2 - \varepsilon_1$, a preto $W_{(2)} \supset V_{(2)} = U_{(2)}V_{(2)}$. Zostáva ešte dokázať tento vzťah pre prípad, že $\varkappa_2 = \beta_2 = \varkappa_2 \cdot \beta_2$. Nech $W_{(2)}$ je množinou všetkých prvkov $\zeta_2 \in G_{(2)}$, pre ktoré platí $0 \leq \varkappa_2 \cdot \beta_2 - \varepsilon_1 \leq \zeta_2 < \varkappa_2 \cdot \beta_2 + \varepsilon_2$, pričom ε_1 a ε_2 sú kladné reálne čísla, $\varepsilon_1 = 0$ vtedy a len vtedy, keď $\varkappa_2 \cdot \beta_2 = 0$ a druhé znamienko rovnosti platí tiež iba vtedy, keď $\varkappa_2 \cdot \beta_2 = 0$. Teraz stačí, keď položíme $U_{(2)} = V_{(2)} = W_{(2)}$, a z toho okamžite vyplýva vzťah $U_{(2)}V_{(2)} \subset W_{(2)}$, čo sme chceli dokázať.

Pretože $G_{(1)}$ a $G_{(2)}$ sú topologické grupoidy, je topologickým grupoidom aj $G = G_{(1)} \times G_{(2)}$. Násobenie v množine G je teraz definované takto: nech $a = (\varkappa_1, \varkappa_2)$ a $b = (\beta_1, \beta_2)$ sú dva ľubovoľné prvky z G ; potom $a \cdot b = (\varkappa_1 \cdot \varkappa_2, \beta_1 \cdot \beta_2) = (\varkappa_1 + \beta_1, \gamma_2)$, kde $\gamma_2 = \text{Max}(\varkappa_2, \beta_2)$. Okolie $U \in \Sigma$ je buď množina prvkov $x = (\xi_1, \xi_2)$, ktoré splňujú nerovnosti $0 \leq \varkappa_1 < \xi_1 < \beta_1$, $0 \leq \varkappa_2 < \xi_2 < \beta_2$, alebo je okolie $U \in \Sigma$ množina prvkov $x = (\xi_1, \xi_2)$, ktoré splňujú nerovnosti $0 \leq \varkappa_1 < \xi_1 < \beta_1$, $0 \leq \xi_2 < \beta_2$. Označme G' množinu všetkých prvkov $x = (\xi_1, \xi_2) \in G$, kde $\xi_2 = 0$, alebo $\xi_1 = 1$, pričom ak $\xi_2 = 0$, ξ_1 je racionálne číslo, a ak $\xi_2 = 1$, potom $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, kde r_1 a r_2 sú racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$. Ľahko sa presvedčíme, že G' je podgrupoidom grupoidu G , pretože súčet dvoch racionálnych čísel je racionálne číslo, súčet dvoch čísel tvaru $r_1 + r_2 \sqrt{2}$, kde $r_2 > 0$ je číslo toho istého tvaru a súčet racionálneho čísla s číslom tvaru $r_1 + r_2 \sqrt{2}$, $r_2 > 0$ je číslo tvaru $r_1 + r_2 \sqrt{2}$, $r_2 > 0$. G' je teda tiež topologickým grupoidom pri úplnom systéme okolí Σ' . Pozrime sa bližšie, ako vyzerá úplný systém okolí Σ' . Okolie $U' \in \Sigma'$ je buď množina prvkov $x = (\xi_1, 0) \in G$, kde ξ_1 je racionálne číslo, $0 \leq \varkappa_1 < \xi_1 < \beta_1$, alebo je $U' \in \Sigma'$ množina prvkov $x = (\xi_1, 1)$, kde $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq \varkappa_1 < \xi_1 < \beta_1$, alebo je $U' \in \Sigma'$ množina prvkov $x = (\xi_1, 0)$, ξ_1 racionálne číslo, $0 \leq \varkappa_1 < \xi_1 < \beta_1$ a všetkých prvkov $x = (\xi_1, 1)$, kde $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq \varkappa_1 < \xi_1 < \beta_1$.

Ďalej definujeme rozklad $[G]$ na G . Označme $X(\xi_1)$ množinu všetkých prvkov $(\xi_1, \xi_2) \in G$, pre ktoré ξ_1 je konštantné a ξ_2 prebieha všetky hodnoty z $G_{(2)}$. Všetky takéto množiny $X(\xi_1)$ nech sú triedami rozkladu $[G]$. Je zrejmé, že tento rozklad je topologickým rozkladom a ľahko sa dá zistiť, že je tiež vy-

tvárajúcim rozkladom. Preto je $[G]$ topologickým faktoroidom na G , pri úplnom systéme okolí Σ^* . $G' \cap [G]$ je teraz systém všetkých jednobodových množín $\{x\}$, kde $x \in G'$. Lahko vidieť, že $G' \cap [G]$ je tiež topologickým rozkladom, a preto $\mathfrak{G}_2$ je topologickým grupoidom. Prvkami z $\mathfrak{G}_2$ sú jednobodové množiny $\{x\}$, kde $x \in G'$ a okolie $U_2 \in \Sigma_2$ je množina prvkov $\{x\}$, kde $x \in U' \in \Sigma'$. Podľa vety 3a je $\mathfrak{G}_1^0$ topologickým grupoidom. Prvkami topologického grupoidu $\mathfrak{G}_1^0$ sú triedy $X_1(\xi_1) = X(\xi_1)$ topologického faktoroidu $[G]$, keď ξ_1 je racionálne číslo, alebo $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$. Okoliami zo Σ_1^0 sú množiny tried $X_1(\xi_1)$, kde ξ_1 je racionálne číslo, $0 \leq \alpha_1 < \xi_1 < \beta_1$, ďalej sú okoliami zo Σ_1^0 množiny tried $X_1(\xi_1)$, kde $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq \alpha_1 < \xi_1 < \beta_1$ a konečne sú okoliami zo Σ_1^0 tiež množiny tried $X_1(\xi_1)$, kde ξ_1 je racionálne číslo, $0 \leq \alpha_1 < \xi_1 < \beta_1$, alebo $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, r_1, r_2 , racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq \alpha_1 < \xi_1 < \beta_1$.

Veta 4. *Topologické grupoidy $\mathfrak{G}_1^0$ a $\mathfrak{G}_2$ sú izomorfné (ako topologické grupoidy).*

Dôkaz. Je známe, že $G' \subset [G]$ a $G' \cap [G]$ sú izomorfné ako grupoidy (pozri [1]). Pri tomto izomorfizme f sa každá trieda $X_1 \in G' \subset [G]$ proste zobrazí do tej triedy $f(X_1) = X_2 \in G' \cap [G]$, pre ktorú platí $X_2 = X_1 \cap G'$. Stačí teda dokázať spojitosť zobrazenia f a k nemu inverzného zobrazenia f^{-1} .

Nech $A_2 = A_1 \cap G' = f(A_1)$ a U_2 je ľubovoľné okolie triedy A_2 . Nech U_1^0 je množina všetkých tried X_1 , pre ktoré platí $X_2 = X_1 \cap G'$, $X_2 \in U_2$. Potom je zrejmé, že U_1^0 je okolím zo Σ_1^0 a $A_1 \in U_1^0$. Z toho vyplýva, že $f(U_1^0) \subset U_2$. Skutočne, keď $X_1 \in U_1^0$, vtedy $f(X_1) = X_1 \cap G' = X_2 \in U_2$.

Nech teraz $f^{-1}(A_2) = A_1$, teda A_1 je tá trieda, pre ktorú platí $A_2 = A_1 \cap G'$ a U_1^0 nech je ľubovoľné okolie triedy A_1 . Nech U_2 je množinou všetkých tried, pre ktoré platí $X_2 = X_1 \cap G'$, $X_1 \in U_1^0$. Je zrejmé, že U_2 je okolím zo Σ_2 a $A_2 \in U_2$. Odtiaľ vyplýva, že $f^{-1}(U_2) \subset U_1^0$. Vskutku, keď $X_2 \in U_2$, potom $f^{-1}(X_2)$ je tá trieda X_1 , pre ktorú platí $X_2 = X_1 \cap G'$, $X_1 \in U_1^0$. Teda $f^{-1}(X_2) = X_1 \in U_1^0$, a to sme mali dokázať.

Príklad 4. Nech $G, G', [G]$, $\mathfrak{G}_2$ a $\mathfrak{G}_1^0$ sú topologické grupoidy z príkladu 1 a 2. Podľa vety 4 $\mathfrak{G}_2$ a $\mathfrak{G}_1^0$ sú izomorfné ako topologické grupoidy.

Príklad 5. Nech $G, G', [G]$, $\mathfrak{G}_2$ a $\mathfrak{G}_1^0$ sú topologické grupoidy z príkladu 3. $\mathfrak{G}_2$ a $\mathfrak{G}_1^0$ sú podľa vety 4 izomorfné ako topologické grupoidy.

Príklad 6. Nech $G, G', \mathfrak{G}_2$ a $\mathfrak{G}_1^0$ sú topologické grupoidy z príkladu 1 a 2. Okoliami $U \in \Sigma$ sú množiny prvkov $(\xi_1, \xi_2) \in G$, splňujúce nerovnosti $0 \leq \alpha_1 < \xi_1 < \beta_1$, $0 \leq \alpha_2 < \xi_2 < \beta_2$ a ďalej sú okoliami $U \in \Sigma$ tiež množiny prvkov $(\xi_1, \xi_2) \in G$, splňujúce nerovnosti $0 \leq \alpha_1 < \xi_1 < \beta_1$, $0 \leq \alpha_2 < \beta_2$. Prvkami priestoru $\mathfrak{G}_1$ sú tie isté triedy X_1 , ktoré sú prvkami priestoru $\mathfrak{G}_1^0$ a ľahko možno zistiť, že aj okolia $U_1 \in \Sigma_1$ sú tie isté ako okolia zo Σ_1^0 .

Prvkami priestoru $\mathfrak{G}_2^0$ sú tie isté triedy X_2 , ktoré sú prvkami priestoru $\mathfrak{G}_2$ a tak isto ľahko zistíme, že aj okolia $U_2^0 \in \Sigma_2^0$ sú tie isté ako okolia zo Σ_2 . Z toho

vyplýva, že topologické grupoidy $\mathfrak{G}_1$ a $\mathfrak{G}_2^0$ z tohto príkladu sú izomorfné. To vyplýva konečne i z článku [3] vety 11.

Príklad 7. Nech G, G' a $[G]$ sú topologické grupoidy z príkladu 3. Prvkami topologického grupoidu $\mathfrak{G}_1$ sú triedy $X_1(\xi_1) = X(\xi_1) \in [G]$, kde ξ_1 je buď racionálne číslo, $\xi_1 > 0$, alebo $\xi_1 = r_1 + r_2 \mid 2$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$. Okolím zo Σ_1 je množina tried $X_1(\xi_1)$, kde ξ_1 je racionálne číslo, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1$, alebo $\xi_1 = r_1 + r_2 \mid 2$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1$.

Prvkami topologického grupoidu $\mathfrak{G}_2^0$ sú všetky jednobodové množiny $\{x\}$, $x \in G'$. Okoliami z úplného systému okolí Σ_2^0 sú množiny prvkov $\{x\} = \{(\xi_1, \xi_2)\}$, kde buď $\xi_2 = 0$, ξ_1 racionálne číslo, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1$, alebo $\xi_2 = 1$, $\xi_1 = r_1 + r_2 \mid 2$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1$.

Podľa vety 11 z článku [3] sú $\mathfrak{G}_1$ a $\mathfrak{G}_2^0$ izomorfné ako topologické grupoidy.

V nasledujúcom príklade ukážem, že keď $[G]$ je topologickým rozkladom v G , nemusí byť ešte $G' \cap [G]$ topologickým rozkladom v G' .

Príklad 8. Nech G je topologický grupoid z príkladu 1 a $[G]$ topologický rozklad na G z toho istého príkladu. Nech G' je množina všetkých takých prvkov $x = (\xi_1, 0) \in G$, že ξ_1 je buď racionálne číslo, $0 < \xi_1 \leq 1$, alebo ξ_1 je reálne číslo $\xi_1 > 1$. Je zrejmé, že G' je podgrupoidom grupoidu G , a teda tiež topologickým grupoidom pri úplnom systéme okolí Σ' . Okolie zo Σ' je buď množinou prvkov $x = (\xi_1, 0)$, kde ξ_1 je reálne číslo, $1 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1$, alebo je okolie zo Σ' množinou prvkov $x = (\xi_1, 0)$, kde ξ_1 je racionálne číslo, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1 \leq 1$, alebo je okolie zo Σ' množinou prvkov $x = (\xi_1, 0)$, kde ξ_1 je buď racionálne číslo, $0 \leq x_1 < \xi_1 \leq 1$, alebo ξ_1 je reálne číslo, $1 < \xi_1 < \beta_1$. Nech U' je množinou všetkých prvkov $x = (\xi_1, 0)$, kde ξ_1 je racionálne číslo, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1 \leq 1$. Lahko vidieť, že $\bigcup_{X_2 \cap U' \neq \emptyset} X_2$ nie je otvorená množina v G' , pretože $\bigcup_{X_2 \cap U' \neq \emptyset} X_2$ obsahuje práve všetky prvky $x = (\xi_1 + n, 0)$,

kde ξ_1 je racionálne číslo, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1 \leq 1$, $n = 0, 1, 2, \dots$, ale $\bigcup_{X_2 \cap U' \neq \emptyset} X_2$ neobsahuje žiaden prvok $x = (\xi_1 + n, 0)$, kde ξ_1 je iracionálne číslo, $0 \leq x_1 < \xi_1 < \beta_1 \leq 1$, $n = 1, 2, \dots$. Nie je teda $G' \cap [G]$ topologickým rozkladom na G' , napriek tomu, že $[G]$ je topologickým rozkladom na G .

Práve sme videli, že ak $[G]$ je topologickým rozkladom v G , nemusí $G' \cap [G]$ byť ešte topologickým rozkladom v G' . Nasledujúca veta dáva odpoveď na otázku, kedy sa tak stane.

Veta 5. *Nech $[G]$ je topologickým rozkladom v topologickom priestore G a G' nech je taký podpriestor topologického priestoru G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nevyhnutnou a postačujúcou podmienkou pre to, aby $G' \cap [G]$ bol topologickým rozkladom v G' je, aby $\bigcup_{X_2 \cap U' \neq \emptyset} X_2$ bola otvorená množina v G' pre každé $U' \in \Sigma'$.*

Dôkaz. Z definície topologického rozkladu priamo vidieť, že táto podmienka je nevyhnutná. Máme ešte dokázať, že táto podmienka je postačujúca. Za tým účelom stačí dokázať, že pre každú triedu $X_2 \in G' \cap [G]$ je množina X_2 uzavretá v G' . Skutočne, každá množina $X_2 \in G' \cap [G]$ sa dá napísať $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$, $X \in [G]$. No pretože $X \in [G]$ je uzavretá množina v G , je $X_2 = X \cap G'$ uzavretá množina v G' , a tým je veta dokázaná.

Príklad 9. Rozklady $[G]$ a $G' \cap [G]$ z príkladu 1, 2 a 3 (ich prvky sú prvkami topologických grupoidov $\mathcal{G}_2$ a $\mathcal{G}_2^0$ zo spomenutých príkladov) splňujú podmienku vety 5, a preto sú obidva topologickými rozkladmi.

Veta 6. *Nech G je topologický priestor, $[G]$ topologický rozklad v G a G' taký podpriestor topologického priestoru G , že $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$. Nech $G' \cap [G]$ je topologický rozklad v G' . Potom identické zobrazenie topologického priestoru $G' \cap [G]$ pri úplnom systéme okolí Σ_2 na topologický priestor $G' \cap [G]$ pri úplnom systéme okolí Σ_2^0 je spojité.*

Dôkaz. Identické zobrazenie, ktoré každý prvok X_2 z topologického priestoru $G' \cap [G]$ pri úplnom systéme okolí Σ_2 zobrazí na ten istý prvok X_2 z topologického priestoru $G' \cap [G]$ pri úplnom systéme okolí Σ_2^0 , označme f . Nech V_2^0 je ľubovoľné okolie triedy $A_2 = f(A_2) = A \cap G'$ z topologického priestoru $G' \cap [G]$, pri úplnom systéme okolí Σ_2^0 a $A \in [G]$. Potom existuje také okolie $V^* \in \Sigma^*$, že V_2^0 je množinou práve všetkých tých tried X_2 , pre ktoré $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$ a $X \in V^*$. K okoliu V^* existuje také okolie $V \in \Sigma$, že V^* tvoria práve všetky tie triedy $X \in [G]$, pre ktoré $X \cap V \neq \emptyset$. V_2^0 je teda množinou všetkých tried X_2 , pre ktoré $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$, $X \in [G]$ a $X \cap V \neq \emptyset$. Pretože $\bigcup_{X \cap V \neq \emptyset} X$ je otvorená množina v G , je $\bigcup_{X \cap V \neq \emptyset} (X \cap G')$ otvorená množina v G' . No $\bigcup_{X \cap V \neq \emptyset} (X \cap G') = \bigcup_{X \cap V \neq \emptyset} X_2$. Pretože $A_2 \in V_2^0$, je $A_2 \subset \bigcup_{X \cap V \neq \emptyset} (X \cap G')$. Nech $a' \in A_2 \subset \bigcup_{X \cap V \neq \emptyset} (X \cap G')$, kde $\bigcup_{X \cap V \neq \emptyset} (X \cap G')$ je otvorená v G' . Potom existuje také okolie $U' \in \Sigma'$ prvku a' , že $a' \in U' \subset \bigcup_{X \cap V \neq \emptyset} (X \cap G')$. Potom však $U' \cap X_2 \neq \emptyset$

len pre triedy $X_2 \in V_2^0$. No všetky tie triedy X_2 , pre ktoré $U' \cap X_2 \neq \emptyset$ tvoria nejaké okolie $U_2 \in \Sigma_2$ (je to okolie triedy A_2 z topologického priestoru $G' \cap [G]$ pri úplnom systéme okolí Σ_2 , pretože $0 \neq \{a'\} \subset A_2 \cap U'$). Z predchádzajúceho vyplýva ďalej $U_2 \subset V_2^0$, a pretože $U_2 = f(U_2)$, dostávame $f(U_2) \subset V_2^0$, čo sme mali dokázať.

Poznámka 5. Príklad 3 a 7 ukazuje, že topologické priestory z vety 6 sú skutočne dva rôzne topologické priestory.

Príklad 10. Podľa vety 6 je identické zobrazenie topologického grupoidu $\mathcal{G}_2$ na topologický grupoid $\mathcal{G}_2^0$ spojité zobrazenie. Skutočne, keď $\mathcal{G}_2$ je topologický grupoid z príkladu 3 a $\mathcal{G}_2^0$ topologický grupoid z príkladu 7, môžeme ku každému okoliu V_2^0 triedy $\{a\} = \{(v_1, v_2)\} \in \mathcal{G}_2^0$ zvoliť také okolie U_2 triedy $\{a\} = \{(v_1, v_2)\} \in \mathcal{G}_2$, že $U_2 \subset V_2^0$. Keď totiž $\{a\} = \{(v_1, 0)\}$,

x_1 racionálne číslo a okolie V_2^0 triedy $\{a\}$ je množina všetkých tried $\{x\} = \{(\xi_1, 0)\}$, ξ_1 racionálne číslo, $0 \leq \gamma_1 < \xi_1 < \delta_1$, $\gamma_1 < \alpha_1 < \delta_1$ a všetkých tried $\{x\} = \{(\xi_1, 1)\}$, $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq \gamma_1 < \xi_1 < \delta_1$, $\gamma_1 < \alpha_1 < \delta_1$, za okolie U_2 triedy $\{a\}$ stačí zvoliť množinu všetkých tried $\{x\} = \{(\xi_1, 0)\}$, ξ_1 racionálne, $0 \leq \gamma_1 < \xi_1 < \delta_1$, $\gamma_1 < \alpha_1 < \delta_1$. Keď zase $\{a\} = \{(x_1, 1)\}$, $\alpha_1 = r'_1 + r'_2 \sqrt{2}$, r'_1, r'_2 racionálne čísla, $r'_1 \geq 0$, $r'_2 > 0$ a V_2^0 je okolie triedy $\{a\}$, definované tak ako v prvom prípade, za okolie U_2 triedy $\{a\}$ stačí zvoliť množinu všetkých tried $\{x\} = \{(\xi_1, 1)\}$, $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq \gamma_1 < \xi_1 < \delta_1$, $\gamma_1 < \alpha_1 < \delta_1$.

Príklad 11. Ukážeme teraz, že identické zobrazenie topologického grupoidu $\mathbb{G}_2^0$ na topologický grupoid $\mathbb{G}_2$ (teda inverzné zobrazenie ku zobrazeniu z predchádzajúceho príkladu), keď $\mathbb{G}_2^0$ a $\mathbb{G}_2$ sú topologické grupoidy z príkladu 10, nie je spojité. Nech $\{a\} = \{(x_1, 0)\}$, x_1 racionálne číslo a okolím V_2 triedy $\{a\}$ nech je množina všetkých tried $\{x\} = \{(\xi_1, 0)\}$, ξ_1 racionálne číslo, $0 \leq \gamma_1 < \xi_1 < \delta_1$, $\gamma_1 < \alpha_1 < \delta_1$. Nech potom akokoľvek zvolíme okolie U_2^0 triedy $\{a\} = \{(x_1, 0)\}$, obsahuje toto okolie vždy nejaké triedy $\{x\} = \{(\xi_1, 1)\}$, $\xi_1 = r_1 + r_2 \sqrt{2}$, r_1, r_2 racionálne čísla, $r_1 \geq 0$, $r_2 > 0$, $0 \leq \gamma_1 < \xi_1 < \delta_1$, $\gamma_1 < \alpha_1 < \delta_1$ (ktoré nepatria do V_2) a teda $U_2^0 \not\subseteq V_2$, čiže naše zobrazenie nie je spojité. Podobne sa to dá dokázať aj v prípade, že $\{a\} = \{(x_1, 1)\}$, $\alpha_1 = r'_1 + r'_2 \sqrt{2}$, r'_1, r'_2 racionálne čísla, $r'_1 \geq 0$, $r'_2 > 0$.

Z vety 5 a z definície topologického faktoroidu $[G]$ v G (pozri [3]) vyplýva okamžite:

Veta 7. *Nech $\mathbb{G}_1$ je topologický grupoid z definície 1, alebo nech $\mathbb{G}_2^0$ je topologický grupoid z definície 4. Nevyhnutnou a postačujúcou podmienkou pre to, aby existoval aj topologický grupoid $\mathbb{G}_2$ z definície 2 a topologický grupoid $\mathbb{G}_1^0$ z definície 3, je splnenie podmienky, aby $\bigcup_{X_2 \cap U' \neq \emptyset} X_2$ bola otvorená množina v G' , pre každé $U' \in \mathcal{U}'$.*

Veta 8. *Nech $\mathbb{G}_2$ je topologický grupoid z definície 2 a $\mathbb{G}_2^0$ topologický grupoid z definície 4. Nevyhnutnou a postačujúcou podmienkou, aby identické zobrazenie topologického grupoidu $\mathbb{G}_2$ na topologický grupoid $\mathbb{G}_2^0$ bolo izomorfizmom týchto topologických grupoidov, je spojitosť inverzného zobrazenia k tomuto zobrazeniu.*

Dôkaz vyplýva z vety 6 a definície izomorfizmu dvoch topologických grupoidov.

Veta 9. *Nech $\mathbb{G}_1$, $\mathbb{G}_2$, $\mathbb{G}_1^0$ a $\mathbb{G}_2^0$ sú topologické grupoidy z definície 1, 2, 3 a 4. Nech identické zobrazenie topologického grupoidu $\mathbb{G}_2^0$ na $\mathbb{G}_2$ je spojité. Potom všetky štyri topologické grupoidy $\mathbb{G}_1$, $\mathbb{G}_2$, $\mathbb{G}_1^0$ a $\mathbb{G}_2^0$ sú izomorfné.*

Dôkaz vyplýva z vety 4, 8 a z článku [3] vety 11.

LITERATÚRA

1. Borůvka O., Úvod do theorie grup, Praha 1952. 2. Понтрягин Л. С., Непрерывные группы. Москва 1954. 3. Šulka R., Topologické grupoidy, Matematicko-fyzikální časopis 1955, 10—21.
Došlo 18. 1. 1957.

О ИЗОМОРФИЗМЕ ТОПОЛОГИЧЕСКИХ ГРУПНОИДОВ

РОБЕРТ ШУЛКА

Выводы

Пусть G непустое множество с установленной операцией, ставящей в соответствие каждой паре элементов $a, b \in G$ некоторый элемент $c \in G$. Элемент c мы обозначаем ab . Множество G с этой операцией называется группоидом.

Пусть G заданное множество. Пусть Σ система его подмножеств, для которых выполнены следующие условия:

а) Для всяких двух различных точек a и b из G можно найти такое множество U системы Σ , что $a \in U, b \in U$.

б) Для всяких двух множеств U и V системы Σ , содержащих точку $a \in G$, найдется такое множество W системы Σ , что $a \in W \subset U \cap V$.

Такое множество G называется топологическим пространством, и Σ его полной системой окрестностей.

Множество G называется топологическим группоидом если:

а) G есть группоид.

б) G есть топологическое пространство.

в) Если a и b два элемента множества G , то для всякой окрестности W элемента ab найдутся такие окрестности U и V элементов a и b , что $UV \subset W$.

Пусть G топологическое пространство и $[G]$ разбиение в G удовлетворяющее следующим условиям:

а) Если класс $X \in [G]$ то множество $X \subset G$ замкнутое множество в G .

б) $\bigcup_{X \cap U \neq \emptyset} X$ есть открытое множество в G для всякой окрестности $U \in \Sigma$.

Это разбиение будем называть топологическим разбиением.

Пусть $U \in \Sigma$ и $[G]$ топологическое разбиение в G . Через U^* обозначим множество всех классов $X \in [G]$ для которых выполнено соотношение $X \cap U \neq \emptyset$. Систему всех множеств U^* обозначим через Σ^* .

Пусть разбиение $[G]$ обладает следующим свойством: для всяких двух классов $A, B \in [G]$ найдется такой класс $C \in [G]$, что для всех $a \in A$ и $b \in B$ выполнено $ab \in C$.

Тогда $[G]$ является тоже группоидом при операции ставящей в соответствие каждой паре классов A, B класс C . Группоид $[G]$ называется фактороидом и это разбиение производящим разбиением.

Если G топологический группоид и $[G]$ производящее топологическое разбиение в G , то фактороид $[G]$ является топологическим группоидом и Σ^* его полной системой окрестностей. Топологический группоид $[G]$ мы называем топологическим фактороидом.

Пусть f отображение топологического группоида G на топологический группоид G^* для которого выполнены следующие условия:

а) Отображение f является изоморфным отображением группоида G на группоид G^* .

б) Отображение f является гомеоморфным отображением топологического пространства G на топологическое пространство G^* .

Это отображение называется изоморфным отображением топологического группоида G на топологический группоид G^* и мы говорим, что топологические группоиды G и G^* изоморфны.

Пусть G топологическое пространство и $G' \subset G$. Тогда G' является тоже топологическим пространством, если мы за полную систему окрестностей Σ' поставим систему множеств $U \cap G' \neq \emptyset$, $U \in \Sigma$. Если G является топологическим группоидом, то и G' является ним при полной системе окрестностей Σ' и операции согласной с операцией в G .

Через $G' \sqcap [G]$ обозначим множество всех классов $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$, $X \in [G]$ и через $G' \sqsubset [G]$ обозначим множество всех классов $X \in [G]$, для которых выполнено $X \cap G' \neq \emptyset$.

Пусть G топологическое пространство, $[G]$ разбиение в G , и G' топологическое подпространство топологического пространства G удовлетворяющее условию $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$.

1. Пусть $[G]$ топологическое разбиение и $U^* \in \Sigma^*$ окрестность, для которой выполнено $\bigcup_{X \in U^*} X \cap G' \neq \emptyset$. Пусть U_1 множество всех классов $X_1 = X \in U^*$ удовлетворяющих условию $X \cap G' \neq \emptyset$. Систему всех множеств U_1 обозначим через Σ_1 .

2. Пусть $G' \sqcap [G]$ топологическое разбиение в G' и $U' \in \Sigma'$. Пусть U_2 множество всех классов $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$, для которых $X \in [G]$ и $X \cap U' \cap X_2 \cap U' \neq \emptyset$. Систему всех множеств U_2 обозначим Σ_2 .

3. Пусть $G' \sqsubset [G]$ топологическое разбиение в G' и $U' \in \Sigma'$. Пусть U_1^0 множество всех классов $X_1 = X \in [G]$, для которых $X \cap U' \neq \emptyset$. Систему всех множеств U_1^0 обозначим Σ_1^0 .

4. Пусть $[G]$ топологическое разбиение и $U^* \in \Sigma^*$ окрестность, для которой выполнено $\bigcup_{X \in U^*} X \cap G' \neq \emptyset$. Пусть U_2^0 множество всех классов X_2 удовлетворяющих условиям $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$ и $X \in U^*$. Систему всех множеств U_2^0 обозначим Σ_2^0 .

Если G топологический группоид, $[G]$ производящее топологическое разбиение и G' топологический подгруппоид топологического группоида G , то

1. $[G]$ является топологическим фактороидом и $G' \sqsubset [G]$ топологическим группоидом при полной системе окрестностей Σ_1 . Обозначим его $\mathfrak{G}_1$.

2. $G' \sqcap [G]$ является топологическим группоидом и Σ_2 его полной системой окрестностей. Обозначим его $\mathfrak{G}_2$.

3. $G' \sqsubset [G]$ является топологическим группоидом и Σ_1^0 его полной системой окрестностей. Обозначим его $\mathfrak{G}_1^0$.

4. $G' \sqcap [G]$ является топологическим группоидом и Σ_2^0 его полной системой окрестностей. Обозначим его $\mathfrak{G}_2^0$.

Топологические группоиды $\mathfrak{G}_1^0$ и $\mathfrak{G}_2^0$ изоморфны (как топологические группоиды) и топологические группоиды $\mathfrak{G}_1$ и $\mathfrak{G}_2^0$ тоже изоморфны.

Если существует топологический группоид $\mathfrak{G}_1$ ($\mathfrak{G}_2^0$), то необходимым и достаточным условием для существования топологического группоида $\mathfrak{G}_2$ ($\mathfrak{G}_1^0$) является выполнение условия, чтобы $\bigcup_{X_2 \in U_2^0} X_2$ было открытым множеством в G' , для всякого $U' \in \Sigma'$.

Необходимым и достаточным условием для того, чтобы тождественное отображение топологического группоида $\mathfrak{G}_2$ на топологический группоид $\mathfrak{G}_2^0$ было изоморфизмом, является непрерывность обратного отображения. В этом случае все четыре топологические группоиды $\mathfrak{G}_1$, $\mathfrak{G}_2$, $\mathfrak{G}_1^0$, $\mathfrak{G}_2^0$ изоморфны (как топологические группоиды).

ON THE ISOMORPHISM OF TOPOLOGICAL GRUPOIDS

ROBERT ŠULKA

Summary

Let G be a non-empty set with an operation which associates with each pair of elements $a, b \in G$ a third element $c \in G$. The element c we shall denote ab . The set G with this operation we shall call a grupoid.

Let be done a set G . Σ let be a system of subsets of G which satisfies the following conditions:

a) For any two distinct elements $a, b \in G$ there exists a set U of the system Σ which is such that $a \in U, b \in U$.

b) For any two sets U and V of the system Σ which contain the element $a \in G$ there exists a set W of the system Σ which is such that $a \in W \subset U \cap V$.

Then the set G we call a topological space and the system Σ a complete system of neighborhoods of the space G .

A set G we call a topological grupoid if for G the following conditions are satisfied:

a) G is a grupoid.

b) G is a topological space.

c) If a and b are two elements of the set G , then for every neighborhood V of the element ab there exists a neighborhood U of the element a and a neighborhood W of the element b which are such that $UV \subset W$.

Let be done a topological space G and a decomposition $[G]$ in G which has the following properties:

a) If the class $X \in [G]$ then $X \subset G$ is a closed set in G .

b) Let U be a neighborhood of Σ . Then $\bigcup_{X \cap U \neq \emptyset} X$ is an open set in G .

In this case the decomposition $[G]$ we call a topological decomposition.

Let be $U \in \Sigma$ and $[G]$ a topological decomposition in G . Let U^* denote the set of all classes $X \in [G]$ for which $X \cap U \neq \emptyset$. The system of all sets U^* we shall denote Σ^* .

Let the decomposition $[G]$ have the following property: for any two classes $A, B \in [G]$ there exists a class $C \in [G]$ which is such that $ab \in C$ for each $a \in A, b \in B$. Then $[G]$ is also a grupoid with the operation which associates with each pair of classes A, B just the class C . We say that the grupoid $[G]$ is a factoroid in G and the decomposition $[G]$ is a determining decomposition. If G is a topological grupoid and $[G]$ a determining topological decomposition in G then the factoroid $[G]$ is a topological grupoid and Σ^* is its complete system of neighborhoods. We say that the topological grupoid $[G]$ is a topological factoroid.

Let f be a mapping of a topological grupoid G on a topological grupoid G^* which satisfies the following conditions:

a) f is an isomorphic mapping of the grupoid G on the grupoid G^* .

b) f is a homomorphic mapping of the topological space G on the topological space G^* .

Then the mapping f we call an isomorphic mapping of the topological grupoid G on the topological grupoid G^* and say that the topological grupoid G^* is isomorphic with the topological grupoid G .

Let G be a topological space and $G' \subset G$. Then G' is also a topological space, if we take for the complete system of neighborhoods Σ' of G' the system of all sets $U \cap G' \neq \emptyset, U \in \Sigma$. If G is a topological grupoid, G' is it too, with the complete system of neighborhoods Σ' and with the same operation like in G .

Let $G' \sqcap [G]$ denote the set of all classes $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$, $X \in [G]$ and $G' \sqsubset [G]$ the set of all classes $X \in [G]$ which are such that $X \cap G' \neq \emptyset$.

Let G be a topological space, $[G]$ a decomposition in G and G' a topological subspace of the space G which is such that $\bigcup_{X \in [G]} X \cap G' \neq \emptyset$.

1. Let $[G]$ be a topological decomposition and $U^* \in \Sigma^*$ such that $\bigcup_{X \in U^*} X \cap G' \neq \emptyset$. Let U_1 be the set of all classes $X_1 = X \in U^*$ which are such that $X \cap G' \neq \emptyset$. The system of all sets U_1 we shall denote Σ_1 .

2. Let $G' \sqcap [G]$ be a topological decomposition in G' and $U' \in \Sigma'$. Let U_2 be the set of all classes $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$ which are such that $X \in [G]$ and $X \cap U' = X_2 \cap U' \neq \emptyset$. The system of all these classes U_2 we shall denote Σ_2 .

3. Let $G' \sqcap [G]$ be a topological decomposition in G' and $U' \in \Sigma'$. Let U_1^0 be the set of all classes $X_1 = X \in [G]$ which are such that $X \cap U' \neq \emptyset$. The system of all these classes U_1^0 we shall denote Σ_1^0 .

4. Let $[G]$ be a topological decomposition and $U^* \in \Sigma^*$ such that $\bigcup_{X \in U^*} X \cap G' \neq \emptyset$. Let U_2^0 be a set of all classes X_2 which are such that $X_2 = X \cap G' \neq \emptyset$ and $X \in U^*$. The system of all these classes we shall denote Σ_2^0 .

If G is a topological grupoid, $[G]$ a determining topological decomposition and G' a topological subgroupoid of the topological grupoid G , then

1. $[G]$ is a topological faktoroid and $G' \sqsubset [G]$ is a topological grupoid with the complete system of neighborhoods Σ_1 . We denote this topological grupoid $\mathfrak{G}_1$.

2. $G' \sqcap [G]$ is a topological grupoid with the complete system of neighborhoods Σ_2 . We denote it $\mathfrak{G}_2$.

3. $G' \sqsubset [G]$ is a topological grupoid with the complete system of neighborhoods Σ_1^0 . We denote it $\mathfrak{G}_1^0$.

4. $G' \sqcap [G]$ is a topological grupoid with the complete system of neighborhoods Σ_2^0 . We denote it $\mathfrak{G}_2^0$.

Topological grupoids $\mathfrak{G}_1^0$ and $\mathfrak{G}_2$ are isomorphic (as topological grupoids) and topological grupoids $\mathfrak{G}_1$ and $\mathfrak{G}_2^0$ are also isomorphic.

If the topological grupoid $\mathfrak{G}_1(\mathfrak{G}_1^0)$ exists, then the necessary and sufficient condition for the existence of the topological grupoid $\mathfrak{G}_2(\mathfrak{G}_1^0)$ is the fulfilment of the condition, that $\bigcup_{X_2 \cap U' \neq \emptyset} X_2$ be an open set in G' for each $U' \in \Sigma'$.

The necessary and sufficient condition for that the identic mapping of the topological grupoid $\mathfrak{G}_2$ on the topological grupoid $\mathfrak{G}_2^0$ be an isomorphic mapping, is the continuity of the inverse mapping to this mapping. Then all four topological grupoids $\mathfrak{G}_1$, $\mathfrak{G}_2$, $\mathfrak{G}_1^0$, $\mathfrak{G}_2^0$ are isomorphic (as topological grupoids).